

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (quasi-experimental research) ชนิดศึกษาสองกลุ่ม วัดก่อนและหลังการทดลอง เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมพฤติกรรมบำบัดแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ต่อคุณค่าในตนเองของเยาวชนในสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านเชียงใหม่ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ในช่วงเดือน กันยายน ถึงเดือน ตุลาคม พ.ศ. 2549 จำนวน 50 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง โดยกลุ่มตัวอย่างมีคุณสมบัติดังนี้ คือ มีอายุ 12-15 ปี ไม่มีปัญหาทางการได้ยิน การใช้ภาษาพูด สามารถอ่านออกเขียนได้ ไม่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญาและไม่มีอาการทางจิต มีคะแนนคุณค่าในตนเองในระดับปานกลางหรือระดับต่ำ มีความยินดีเข้าร่วมการวิจัย ผู้วิจัยจัดให้กลุ่มตัวอย่างเข้าสู่กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 25 คน คือกลุ่มที่ได้รับการโปรแกรมพฤติกรรมบำบัดแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ กลุ่มควบคุมคือ กลุ่มที่ได้รับการดูแลปกติ โดยจัดให้กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีความคล้ายคลึงกันในเรื่อง อายุ และคะแนนคุณค่าในตนเอง แต่เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองจำนวน 1 คน ไม่มีความพร้อมในการเข้าร่วมกลุ่ม จึงได้ขออนุญาตออกจากกลุ่มไปหลังการเข้ากลุ่มครั้งที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ แบบบันทึกข้อมูลทั่วไปและแบบวัดคุณค่าในตนเองของคูเปอร์สมิทฉบับนักเรียน (Coopersmith Self-esteem Inventory School Form) ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือของ สุกัญญา พิระวรรณกุล (2541) ที่ดัดแปลงจากฉบับภาษาไทยของ จันทร์ฉาย พิทักษ์ศิริกุล (2532) ผู้วิจัยนำแบบวัดไปหาความเชื่อมั่นกับเยาวชนชายกำพร้าที่โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่ ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 ราย ได้ค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรของคูเดอร์ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson 20) เท่ากับ .84

2. เครื่องมือที่ใช้ดำเนินการทดลอง คือ โปรแกรมพฤติกรรมบำบัดแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ ที่ผู้วิจัยดัดแปลงขึ้นจากแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมบำบัดแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ของเอลลิส (Ellis, 1994) โดยผู้วิจัยได้นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ความสอดคล้องของจุดมุ่งหมายกับเนื้อหาและวิธีการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง หลังจากนั้น

ผู้วิจัยนำโปรแกรมพฤติกรรมบำบัดแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ไปทดลองใช้กับเยาวชนชาย คำพรที่โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่ ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 ราย เพื่อประเมินปัญหา อุปสรรคในการดำเนิน โปรแกรมพฤติกรรมบำบัดแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ที่ได้พัฒนาขึ้น ทั้งความเหมาะสมของเนื้อหา กระบวนการจัดโปรแกรม อุปกรณ์ และระยะเวลา จากนั้นนำมาปรับปรุงจนสมบูรณ์ก่อนนำมาใช้จริง

ผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตามแผนกิจกรรม และระยะเวลาที่กำหนด และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยคู่ในตนเองระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม หลังการทดลองโดยใช้สถิติทดสอบค่าที ชนิด 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (independent t-test) และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยคู่ในตนเองระหว่างก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติทดสอบค่าที ชนิด 2 กลุ่ม ไม่เป็นอิสระต่อกัน (dependent t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

จากการวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปผลตามสมมติฐานการวิจัยได้ดังนี้ คือ

1. เยาวชนในกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมพฤติกรรมบำบัดแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ มีคะแนนคุณค่าในตนเองหลังสิ้นสุดโปรแกรมพฤติกรรมบำบัดแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ มากกว่ากลุ่มที่ได้รับการดูแลปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
2. เยาวชนในกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมพฤติกรรมบำบัดแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ มีคะแนนคุณค่าในตนเองเพิ่มขึ้นหลังการได้รับโปรแกรมพฤติกรรมบำบัดแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ คือ

1. ด้านปฏิบัติการพยาบาล จากผลการศึกษาพบว่า โปรแกรมพฤติกรรมบำบัดแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ใช้เพิ่มคุณค่าในตนเองของเยาวชนในสถานสงเคราะห์ได้ ดังนั้นจึงควรสนับสนุนให้มีการนำโปรแกรมพฤติกรรมบำบัดแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ไปช่วยทำให้เยาวชนในสถานสงเคราะห์ที่มีคุณค่าในตนเองระดับเล็กน้อยถึงปานกลาง มีคุณค่าในตนเองเพิ่มขึ้น

2. จากผลการศึกษาครั้งนี้ จะเห็นว่าโปรแกรมพฤติกรรมบำบัดแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ใช้เพิ่มคุณค่าในตนเองของเยาวชนในสถานสงเคราะห์ได้ ดังนั้นจึงควรสนับสนุนให้สถานสงเคราะห์ได้มีการเสนอเป็นแนวนโยบายต่อกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในการส่งเสริมให้มีการใช้โปรแกรมพฤติกรรมบำบัดแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์เพื่อเพิ่มคุณค่าในตนเองของเยาวชนในสถานสงเคราะห์ต่อไป

3. จากผลการศึกษาครั้งนี้ จะเห็นว่าโปรแกรมพฤติกรรมบำบัดแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ใช้เพิ่มคุณค่าในตนเองของเยาวชนในสถานสงเคราะห์ได้ ดังนั้นจึงควรนำเสนอผลการวิจัยต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดูแลเยาวชนที่ถูกทอดทิ้ง กำพร้า หรือเร่ร่อน เช่น บ้านพักเด็กและครอบครัว สถานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก สถานแรกรับเด็ก เป็นต้น

4. จากผลการศึกษาครั้งนี้ จะเห็นว่าโปรแกรมพฤติกรรมบำบัดแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ใช้เพิ่มคุณค่าในตนเองของเยาวชนในสถานสงเคราะห์ได้ ดังนั้นจึงควรสนับสนุนให้มีการนำโปรแกรมพฤติกรรมบำบัดแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ไปใช้ส่งเสริมคุณค่าในตนเองในประชากรกลุ่มอื่นๆ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป คือ

1. ควรมีการติดตามการศึกษาระยะยาวถึงการคงอยู่ของโปรแกรมพฤติกรรมบำบัดแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ต่อคุณค่าในตนเองของเยาวชนในสถานสงเคราะห์ โดยวัดระดับคุณค่าในตนเองซ้ำหลังจากให้โปรแกรมพฤติกรรมบำบัดแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์เสร็จสิ้นไประยะหนึ่ง

2. ควรทำการศึกษาผลของโปรแกรมพฤติกรรมบำบัดแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ต่อคุณค่าในตนเองในประชากรกลุ่มอื่น เช่น เยาวชนหญิงในสถานสงเคราะห์ เยาวชนในสถานพินิจเยาวชนในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ เพื่อศึกษาว่าจะได้ผลเช่นเดียวกันหรือไม่

3. ควรศึกษาถึงผลของโปรแกรมพฤติกรรมบำบัดแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ต่อคุณค่าในตนเองกับตัวแปรอื่นๆ เช่น ความโกรธ ความก้าวร้าวและรุนแรง การฆ่าตัวตาย โรคเครียด ภายหลังเหตุการณ์สะเทือนขวัญ เป็นต้น